

УДК 811.111'373.612.2:808.51:328-057.341(73)
DOI: 10.31891/2415-7929-2021-22-16

КУРАС А. А., ЖУЛАВСЬКА О. О.
Сумський державний університет

МЕТАФОРИ В ПРОМОВАХ ФР. Д. РУЗВЕЛЬТА

З активним розвитком інформаційних технологій, що є невід'ємною частиною життя сучасної людини, зростає цікавість до політики, а саме до мови, яку використовують політичні діячі для здійснення впливу на слухачів. Зазвичай, комунікативний намір будь-якого оратора полягає в переконанні аудиторії у своїй правоті та спонуканні до певної дії. Для досягнення цієї мети президенти використовують емоційно насичену мову, що має найбільшу силу впливу.

У статті проаналізовано використання метафор 32-м президентом США Фр. Д. Рузвельтом для визначення прихованого за ними змісту та їхнього впливу на слухачів. Було розглянуто поняття й класифікації «метафори» та політичних промов. Виявлено позитивну та негативну сторону використання метафори в промовах президента.

Ключові слова: метафора, політична метафора, емоційний вплив, маніпуляція.

KURAS A., ZHULAVSKA O.
Sumy State University

METAPHORS IN FR. D. ROOSEVELT'S SPEECHES

With the active development of information technology, which is an integral part of modern life, there is a growing interest in politics, namely the language used by politicians to influence listeners. Usually, the communicative intention of any speaker is to convince the audience of their rightness and motivation for a specific action. To achieve this goal, presidents use the most emotionally charged language. The study of metaphor is not new because the term "metaphor" originated in the IV century BC, when Aristotle used it in his book "Poetics", explaining that it makes language melodious and property of figurative thinking. The philosopher even wrote that thinking metaphorically suggests that a person is talented because it is impossible to imitate others.

Further studies of metaphor by modern researchers have been based on Aristotle's views, and the results of their research are similar, as they agree that metaphor is directly related to human thinking. The use of metaphors in the speeches of US presidents is significant due to the growing popularity of information technology and the interest of citizens in situations that occur in their country and around the world. Therefore, it is essential to know the essence of metaphor. It consists of transferring the properties of one object to another, i.e. in comparing completely different things, but without using conjunctions "like", "as", and so on. This is because people can find similarities to compare. Therefore, many researchers believe that metaphor is a linguistic and mental phenomenon. The linguistic influence in order to form in the listener positive or negative thoughts about a particular political unit (political figure, party, program, event, etc.) is considered a political metaphor.

The article analyzes the use of metaphors by the 32nd President of the United States, Fr. D. Roosevelt, to determine the content hidden behind them and their impact on listeners. The definition and classification of "metaphors" and political speeches were considered. The positive and negative sides of metaphor in the president's speeches are revealed.

Key words: metaphor, political metaphor, emotional influence, manipulation.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями

Сьогодні зв'язок суспільства та політичної діяльності є тісним. Політичні промови мають велике значення для президентів США і для їхніх слухачів, а метафора стає засобом впливу на громадську думку. Аналіз використаних метафор у політичних промовах дає змогу виявити цілі та приховані наміри оратора.

Аналіз досліджень та публікацій

У сучасній лінгвістиці метафора є дуже поширеним явищем. Над вивченням цього феномену працювали вітчизняні й закордонні дослідники: А. Чудінов, Дж. Лейкофф, З. Кьовечеш, М. Джонсон, О. Андрейченко, П. Ньюмарк, Р. Перлофф та інші. Деяких із них цікавили і проблеми, пов'язані з маніпулюванням суспільством, із допомогою використання метафори. Тексти промов президента Фр. Д. Рузвельта були взяті з офіційного сайту "The Miller Center" [23].

Формулювання цілей статті

Мета дослідження – визначення ролі метафори в політичних виступах 32-го президента США Фр. Д. Рузвельта та аналіз їхнього використання на матеріалах його промов.

Виклад основного матеріалу

Першим, хто дав визначення метафори був Аристотель. У «Поетиці» згадується про те, що Аристотель тлумачив метафору як «перенесення слова зі зміною значення або з роду на вид, або з виду на рід, або з виду на вид, або за аналогією», причому філософ розглядав її не тільки як стилістичний прийом, як засіб стилістичної прикраси, а набагато глибше – як особливість образного мислення людини. Автор також вважав метафору не лише явищем художнього вислову, а взагалі властивістю людської мови [2, с. 8]. У книзі він навів такі приклади метафори: *розкидати насіння, сіяти світло, чаша без вина* [там само, с. 8–9]. Саме завдяки Аристотелю сформувався погляд на метафору, як на невід'ємну частину мови, яка є необхідною для здійснення комунікативних, номінативних, пізнавальних та інших цілей.

За англомовними лексикографічними джерелами метафора – це слово, або фраза для позначення однієї речі, яку використовують для позначення іншої, щоби припустити або показати, що вони схожі між собою [8; 9].

Засновники теорії когнітивної метафори, Дж. Лейкофф та М. Джонсон виконали аналіз ролі метафори в житті сучасного суспільства і висвітлили це у своїй праці “Metaphors We Live By” [7]. Вони підкреслюють, що найважливішим твердженням, яке вони зробили є те, що метафора стосується не лише мови, тобто просто слів і те, що процес мислення людини є метафоричним. Деякі люди вважають, що вони чудово обходяться й без метафор, але попри таку думку, лінгвісти виявили, що метафора пронизує наше повсякденне життя, причому не лише мову, а й мислення та повсякденну діяльність. Метафора здатна впливати на емоції, мислення, поведінку людей, збуджуючи асоціативні ланцюги та актуалізують відомі схожі образи [там само, с. 4]. Вони також розглянули значення концептуальної метафори та щоби надати певне уявлення про неї, згадали часто вживану в повсякденному житті таку концептуальну метафору, як *ARGUMENT IS WAR* (*СУПЕРЕЧКА – ВІЙНА*). У цьому разі видно, що суперечку не просто розглядають як війну, а зазначають, що люди можуть також програвати та перемагати у суперечці, як у реальній битві. Дослідники вважають, що ми на підсвідомому рівні сприймаємо опонентом людину, з якою сперечаємося [там само, с. 7]. Так само вони звертають увагу на те, що приховані аспекти реальності можуть стати причиною деградації людей. Вони розглянули таку метафору, як *labour is a resource*. Вчені пишуть, що дуже часто працю розглядають як природний ресурс або товар, а також, навіть, говорять про її вартість і пропозицію. Отже, за метафорою приховують характер самої праці, що є причиною дегуманізації. Сліпе сприйняття метафори може приховати принизливі умови праці або, навіть, наявне рабство [там само, с. 237].

Мовознавець З. Кьовечеш у своїй книзі “Metaphor: A Practical Introduction” [6] тлумачить метафору як «таку фігуру мовлення, у якій одна річ порівнюється з іншою, говорячи, що одне – це інше. Наприклад: *Vin – лев*. Як ще один приклад автор розглядає таке речення: *Ахіллес був левом у битві*. У цьому прикладі слово *лев* є метафорою [там само, с. 9]. Це слово вживається метафорично для надання художнього та риторичного ефекту, адже метафори використовують щоби спілкування було красномовним, щоб описати інших «красивими», естетично приємними словами або для вираження глибокої емоції. З. Кьовечеш також зазначає, що метафора базується на подібності двох сутностей, які порівнюються та ідентифікуються.

Здійснивши спостереження за використанням метафор, які функціонують у політичному дискурсі, а саме в сучасних газетах, О. Андрейченко виявила взаємозв'язок між політичною подією, її сприйняттям у національній свідомості та відповідною системою образних висловів. Вона зробила висновок, що саме метафоричні моделі використовують як засіб маніпулювання свідомістю читачів [1, с. 109].

Р. Перлофф у своїй книзі “The Dynamics of Political Communication” [11] розглядає політичну комунікацію як процес, за якого мова політиків, ЗМІ або громадян чинить націлений або ненавмисний вплив на політичне пізнання, ставлення чи поведінку людей, або на результати, що впливають на державну політику, народ чи на спільноти. Автор стверджує, що політична комунікація в США включає в себе різні повідомлення, як-от промови президентів, передвиборчі дебати та громадські кампанії для впливу на ставлення громадян до певних тем. Як вважає Р. Перлофф, сила мови президентів США полягає у використанні ними гарних висловів та влучних метафор. Вони також звертають увагу на синтаксис і ритмічну організацію мовлення для того, щоби сформулювати гарне ставлення, зацікавити, викликати підтримання своєї політики, і щоби спонукати громадян до певних дій [там само, с. 30].

Питання класифікації метафор вивчали різні вчені. П. Ньюмарк, який досліджував проблему перекладу метафор, виділяє у своїй праці “A Textbook of Translation” [10] такі типи метафор:

1. Стерті метафори (dead metaphors). Такі метафори важко уявити як образ. Вони часто стосуються загальних термінів часу та простору, частин тіла, екологічних особливостей та основних видів діяльності людини [10, с. 106]. Наприклад: *space, field, foot, mouth, arm*.

2. Метафори-кліше (cliche metaphors). Ньюмарк відносить до них такі метафори, які втратили свою естетичну складову й частіше використовуються лише для того, щоб вираження думки було зрозумілішим та більш емоційним [10, с. 107]. Він наводить такі приклади: *break through, traditions*.

3. Звичайні метафори (stock metaphors). Ньюмарк зазначає, що вони є дещо схожими на метафори-кліше. Така метафора є ефективним способом опису конкретного або абстрактного поняття, що надає емоційного впливу на читача, а на відміну від стертої метафори, виконує естетичну функцію [10, с. 108–109]. Прикладом слугував вислів “*widen the gulf between them*”.

4. Адаптовані метафори (adapted metaphors). До таких метафор автор відносить авторські метафоричні вислови та адаптовані з іноземної мови метафори за допомогою перекладу [10, с. 110].

5. Нові метафори (recent metaphors). Ньюмарк визначає такі метафори як метафоричні неологізми, які є поширеними в мові оригіналу [10, 111–112]. Наприклад: *with it/in it* у значенні *fashionable, pissed, groovy*.

6. Оригінальні метафори (original metaphors). Під оригінальними метафорами вчений має на увазі індивідуально-авторські метафори, які використовує лише автор та які не є поширеними в повсякденному житті [10, с. 111–113]. Наприклад: “*The company increasingly provides the machinery for its customers to make their own packages: the fishing rod, not the fish*” («*Все частіше компанії надають своїм клієнтам спеціальне обладнання для самостійного виготовлення упаковки, пропонуючи їм таким чином не рибу, а вудку*») [там само, с. 114].

А. Чудінов (2013) працював над класифікацією політичної метафори та виділив такі різновиди:

1. Антропоморфна. Різновид метафори, що базується на концептуалізації політичної метафори за подобою тіла людини, тобто порівняння певних речей із виглядом людини, її якостями. Така метафора дає змогу сприймати складні та далекі від повсякденного життя політичні поняття [4, с. 35]. Наприклад: *nation is a person, the face of the nation*.

2. Природоморфна. Така метафора ґрунтується на порівнянні зі світом тварин, рослин та неживого природою. З допомогою них людина легко створює мовну картину політичного світу [4, с. 35–36]. Наприклад: *a light shines in the darkness, withered leaves of industry, the turtle policy, many mountains yet to climb*.

3. Соціоморфна. Вчений зазначає, що політичний світ метафорично моделюється відповідно інших сфер соціальної діяльності. Він розглядає такі поняття як «злочинність», «війна», «театр», «економіка», «ігри та спорт» [4, с. 37]. Наприклад: *attack upon our problems, advance the ball on human rights, this job is a relay runner*.

4. Артефактна. А. Чудінов пояснює такий різновид метафори тим, що люди метафорично моделюють політичну сферу, порівнюючи її з артефактами, тобто створеними ними речами. Він визначає такі її компоненти, як поняття «механізм», «будунок», «інструмент» тощо [4, с. 35–36]. Наприклад: *we are building democracy, knocking on the gates of, we have provided the machinery to*.

О. Падалка, досліджуючи політичні промови, розглядає у своїй статті такі типи [3, с. 67]:

1) парламентські промови (фокус на протиставлення «корисно-шкідливо», з'ясування «правильності-неправильності» певної дії»). Наприклад, промова Фр. Д. Рузвельта "Address to Congress Requesting a Declaration of War" від 8 грудня 1941 р.;

2) передвиборчі промови (спрямовані на утримання влади та схилення виборців на свій бік). Наприклад, промова Фр. Д. Рузвельта "Speech at Madison Square Garden" від 31 жовтня 1936 р.;

3) партійні промови (зорієнтовані на пропаганду та висування власних ідей та цілей). Наприклад, промова Фр. Д. Рузвельта "Democratic Convention Acceptance Speech" від 2 липня 1932 р.;

4) дипломатичні промови (не спрямовані на створення заперечень із боку слухачів). Наприклад, промова Фр. Д. Рузвельта "State of the Union (Four Freedoms)" від 6 січня 1941 р.;

5) вітальні промови (формально присвячені тематиці заходу, але ж насправді націлені на популяризацію промовцем своїх цілей та завдань). Наприклад, промова Фр. Д. Рузвельта "Speech Upon Signing the Social Security Act" від 14 серпня 1935 р.;

6) святкові промови (мають ритуальний характер і виражають загальні цінності й погляди). Наприклад, промова Фр. Д. Рузвельта "Christmas Eve Address" від 24 грудня 1943 р.

За визначенням О. Падалки, політична промова є усім політичним текстом, який проголошують перед масовою аудиторією [3, с. 67]. Він містить назрілі завдання певної сфери громадського життя й дає рекомендації щодо їх здійснення. Також дослідниця підкреслює, що певним чином мовлення політиків є еталоном, що відображає норми стандартної мови цього соціуму.

На думку А. Бірда, автора книги "The Language of Politics" [5], найбільш поширеними в політиці є метафори спортивної та воєнної тематики (sport and war metaphors). Вони асоціюються з певними змаганнями. Часто вживаються метафори боксу (boxing metaphors), наприклад: *hit below the belt, enter the ring, go head to head*, які передають значення жорстокості та агресії, особливо коли вибори порівнюються із бійкою двох чоловіків. У політиці США також використовують багато метафор бейсболу (baseball metaphors), наприклад: *a whole new ball game, a ball park figure, to play ball, to be back at first base*. Автор стверджує, що через те, що багато метафор війни та спорту вживають для опису політичних проблем, складно уявити політику, у якій згоди та порозуміння можна досягти без протиріччя [там само, с. 22].

Фр. Д. Рузвельт був одним із видатніших ораторів ХХ століття. Він робив складну політику зрозумілою кожному, розважав слухачів та розповідав веселі чи сумні історії, іноді міг сперечатися. Його політичні промови сприяли змінам та сформувавши відчуття національної гідності. Багато вчених вважає, що метафора – це властивість людської мови та мислення й те, що за метафорою можливо сховати певну інформацію. Тому щоби перевірити це, можна розглянути декілька прикладів застосування метафор у промовах Фр. Д. Рузвельта та проаналізувати їх з використанням класифікації А. Чудінова.

Перша інавгураційна промова Фр. Д. Рузвельта від 4 березня 1933 р. відбулася після його перемоги на президентських виборах 1932 р. Президент розповів про економічні труднощі країни, спричинені Великою Депресією та про свої плани щодо термінових дій, спрямованих на вирішення проблем та подолання кризи.

(1) "In every dark hour of our national life a leadership of frankness..." [12].

Dark hour of national life – артефактна метафора; у такий спосіб президент підкреслює важкі для держави події, називаючи їх «темною годиною».

(2) "I assume unhesitatingly the leadership of this great army of our people dedicated to a disciplined attack upon our common problems" [12].

Фр. Д. Рузвельт використав метафори воєнної тематики *army* та *attack*, які є соціоморфними. Він порівнює американських громадян із великою армією, яка «виступає в бій» з проблемами, маючи на увазі, що люди повинні багато працювати, поки економіка не піде вгору після Великої Депресії.

(3) "The money changers have fled from their high seats in the temple of our civilization" [12].

Money changers have fled from their high seats – артефактна метафора, під якою Фр. Д. Рузвельт має на увазі міністрів або обмінників грошей, які обманювали людей, а потім різко припинили свою роботу. *The temple*

of our civilization – артефактна метафора; Фр. Д. Рузвельт називає уряд та фінансові установи храмом цивілізації.

Друга інавгураційна промова Фр. Д. Рузвельта від 20 січня 1937 р. була спрямована на мотивацію громадян до роботи для розвитку та відновлення держави після Великої Депресії та кризи.

(4) “*Shall we pause now and turn our back upon the road that lies ahead? Or, shall we continue on our way?*” [13]

Саме елемент *turn our back upon the road* є соціоморфною метафорою. У цьому разі можна сказати, що розвиток американської держави президент порівнює з подорожжю.

У третій інавгураційній промові від 20 січня 1941 р., Фр. Д. Рузвельт наголошує на тому, що американський народ має бути сильним та не здаватися, навіть коли у світі відбувається глобальний конфлікт, тобто Друга світова війна.

(5) “*As Americans, we go forward, in the service of our country, by the will of God*” [14].

У цьому прикладі Ф. Д. Рузвельт так само використовує соціоморфну метафору *go forward*, порівнюючи розвиток країни із рухом уперед.

(6) “*A Nation, like a person, has a body – a body that must be fed and clothed and housed, invigorated and rested, in a manner that measures up to the standards of our time*” [14].

A Nation has a body – антропоморфна метафора. Фр. Д. Рузвельт надає державі людських якостей, говорить про неї як про людину, яка має тіло, що вказує на єдність народу та робить емоційний вплив на слухачів.

(7) “*Democracy is not dying. But if the spirit of America were killed, even though the Nation’s body and mind, constricted in an alien world, lived on, the America we know would have perished*” [14].

Вислови *democracy is not dying, the spirit of America were killed, the Nation’s body and mind* так само є антропоморфними метафорами, бо в цьому прикладі президент так само надає демократії людських якостей, говорячи про те, що вона не вмирає, що американський дух не можна вбити, що держава має тіло та розум.

У радіо-промові “*Fireside Chat 1: On the Banking Crisis*” від 12 березня 1933 р. президент пояснив людям плани уряду, спрямовані на подолання банківської кризи.

(8) “*The machinery to carry out this act of the Congress was put into effect within twelve hours after the bill was signed*” [18].

Президент використовує артефактну метафору *machinery was put into effect*, порівнюючи у такий спосіб певні зусилля або роботу, яку розпочав уряд, із введенням у дію механізмом.

У радіо-промові “*Fireside Chat 9: On Court-Packing*” Фр. Д. Рузвельт відповідає на критику щодо реструктуризації Верховного суду та виступає за зміни в судовій системі.

(9) “*The three horses are, of course, the three branches of government – the Congress, the Executive and the Courts. Two of horses are pulling in unison*” [20].

У цьому прикладі метафора – *three horses*. Вона є природоморфною, адже президент порівнює три гілки влади з трьома кіньми, два з яких щось тягнуть. Тобто, мається на увазі, що дві гілки влади виконують роботу.

Висновки з дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямі

Отже, слово політика вважається його головним знаряддям, бо саме словом він доносить певну інформацію до слухачів, здійснює вплив на прийняття та обґрунтування політичних рішень, пропагандує ідеї та спонукає до дій. Кожен президент США, якого обирають громадяни, має справляти гарне враження, відповідати їх вимогам. Через це він шукає підхід до взаєморозуміння з ними, намагається знайти спільні погляди для переконання в своїй розсудливості. Є парламентські, передвиборчі, партійні, дипломатичні, вітальні президентські промови, але незалежно від їх типу, президент ненав’язливим чином намагається просувати свою політику, ідеї та цілі. Тому було виявлено, що часто для досягнення цієї мети вони використовують метафору – гарний інструмент переконання та пропаганди в політичній риторичній мові. Розглянувши класифікації метафор П. Ньюмарка й А. Чудінова, визначили, що усі вони зводяться до розподілу метафор за семантичним, функційним та структурним критерієм. Вчені мають схоже бачення метафори, бо вважають, що вона пов’язана із людським мисленням.

Було виявлено позитивну та негативну сторону використання метафори в промовах президента. Перша полягає в тому, що завдяки використанню президентом метафори люди розуміють складні політичні поняття, бо вони замінюються звичними для них словами. Друга – що в такий спосіб президент маніпулює своїми слухачами та приховує правду, бо кожна людина може сприймати ту чи іншу метафору по-різному. У роботі був наведений яскравий приклад, коли політики метафорично називають працю «ресурсом» (*labour recourse*), приховуючи, водночас, характер самої праці через можливі складні, принизливі умови. Отже, метафора може стати і причиною дегуманізації.

Промови Фр. Д. Рузвельта були ефективним механізмом управління державою в складний історичний період, але через використання великої кількості метафор, можна припустити, що вони могли мати маніпулятивний характер. Саме через це метафору можна вважати альтернативою вирішення складних політичних питань.

Література

1. Андрейченко О. Артефактна метафора в сучасному політичному дискурсі: когнітивний аспект. Лінгвістичні студії. 2011. Вип. 23. С. 106–110. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/lingst_2011_23_25 (дата звернення: 01.12.2021)
2. Арістотель. Поетика. Пер. укр. мовою Б. Тена. вступ і комент. Й. Кобова. Харків : Фоліо, 2018. 154 с.
3. Падалка О. В. Політична промова та її просодичні характеристики. Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Філологічні науки (мовознавство). 2012. № 6 (231). С. 66–69. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvnuflm_2012_6_17 (дата звернення: 01.12.2021)
4. Чудинов А. П. Очерки по современной политической метафорологии : монография. Екатеринбург : УрГПУ, 2013. 176 с.
5. Beard A. The language of politics. London : Routledge, 2001. 121 p.
6. Kövecses Z. Metaphor: A Practical Introduction. Oxford, New York : Oxford University Press, 2002. xv, 285 p.
7. Lakoff G., Johnson M. Metaphors We Live By. London : The University of Chicago Press, 2003. 191 p.
8. Metaphor. Lexico Online Dictionary. URL : <https://www.lexico.com/definition/metaphor> (дата звернення: 05.11.2021)
9. Metaphor. Marriam-Webster's Online Dictionary. Marriam Webster, Inc. URL : <https://www.merriam-webster.com/dictionary/metaphor> (дата звернення: 03.12.2021)
10. Newmark P. A Textbook of Translation. Harlow : Pearson Education Limited, 2008. 292 p.
11. Perloff M. The Dynamics of Political Communication: Media and Politics in a Digital Age. London and New York : Routledge, 2014. 489 p.
12. President Fr. D. Roosevelt's First Inaugural Address. The Miller Center. 1933, Mar. 4. URL : <https://millercenter.org/the-presidency/presidential-speeches/march-4-1933-first-inaugural-address> (дата звернення: 06.12.2021)
13. President Fr. D. Roosevelt's Second Inaugural Address. The Miller Center. 1937, Jan. 20. URL : <https://millercenter.org/the-presidency/presidential-speeches/january-20-1937-second-inaugural-address> (дата звернення: 03.12.2021)
14. President Fr. D. Roosevelt's Third Inaugural Address. The Miller Center. 1941, Jan. 20. URL : <https://millercenter.org/the-presidency/presidential-speeches/january-20-1941-third-inaugural-address> (дата звернення: 07.12.2021)
15. Roosevelt Fr. D. "State of the Union (Four Freedoms)". The Miller Center. 1941, Jan. 6. URL : <https://millercenter.org/the-presidency/presidential-speeches/january-6-1941-state-union-four-freedoms> (дата звернення: 07.12.2021)
16. Roosevelt Fr. D. Address to Congress Requesting a Declaration of War. The Miller Center. 1941, Dec. 8. URL : <https://millercenter.org/the-presidency/presidential-speeches/december-8-1941-address-congress-requesting-declaration-war#dp-expandable-text> (дата звернення: 08.12.2021)
17. Roosevelt Fr. D. Democratic Convention Acceptance Speech. Franklin D. Roosevelt Presidential Library and Museum. 1932, Jul. 2. URL : <https://www.fdrlibrary.org/dnc-curriculum-hub> (дата звернення: 07.12.2021)
18. Roosevelt Fr. D. Fireside Chat 1: On the Banking Crisis. The Miller Center. 1933, Mar. 12. URL : <https://millercenter.org/the-presidency/presidential-speeches/march-12-1933-fireside-chat-1-banking-crisis> (дата звернення: 10.12.2021)
19. Roosevelt Fr. D. Fireside Chat 27: On the Tehran and Cairo Conferences (Christmas Eve Address). The Miller Center. 1943, Dec. 24. URL : <https://millercenter.org/the-presidency/presidential-speeches/december-24-1943-fireside-chat-27-tehran-and-cairo-conferences> (дата звернення: 10.12.2021)
20. Roosevelt Fr. D. Fireside Chat 9: On "Court-Packing". The Miller Center. 1937, Mar. 9. URL : <https://millercenter.org/the-presidency/presidential-speeches/march-9-1937-fireside-chat-9-court-packing> (дата звернення: 07.12.2021)
21. Roosevelt Fr. D. Speech Upon Signing the Social Security Act. American Rhetoric. Online Speech Bank. 1935, Aug. 14. URL : <https://www.americanrhetoric.com/speeches/fdrssecurityact.htm> (дата звернення: 06.12.2021)
22. Roosevelt Fr. D. Speech at Madison Square Garden. The Miller Center. 1936, Oct. 8. URL : <https://millercenter.org/the-presidency/presidential-speeches/october-31-1936-speech-madison-square-garden> (дата звернення: 08.12.2021)
23. The Miller Center. University of Virginia. URL : <https://millercenter.org/> (дата звернення: 05.12.2021)

References

1. Andrejchenko O. Artefaktna metafora v suchasnomu politychnomu dyskursi: kognityvnyj aspekt. Linghivistychni studiji. 2011. Vyp. 23. S. 106–110. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/lingst_2011_23_25 (data zvernennja: 01.12.2021)
2. Aristotelj. Poetyka. Per. ukr. movoju B. Tena. vstup i koment. J. Kobova. Kharkiv : Folio, 2018. 154 s.
3. Padalka O. V. Politychna promova ta jiji prosodychni kharakterystyky. Naukovyj visnyk Skhidnojevropejskogho nacionaljnogho universytetu imeni Lesi Ukrajinky. Filologichni nauky (movoznavstvo). 2012. # 6 (231). S. 66–69. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvnuflm_2012_6_17 (data zvernennja: 01.12.2021)

4. Chudynov A. P. Ocherky po sovremennoj polytycheskoj metaforologhyy : monohrafyja. Ekaterynburgh : UrGhPU, 2013. 176 s.
5. Beard A. The language of politics. London : Routledge, 2001. 121 p.
6. Kövecses Z. Metaphor: A Practical Introduction. Oxford, New York : Oxford University Press, 2002. xv, 285 p.
7. Lakoff G., Johnson M. Metaphors We Live By. London : The University of Chicago Press, 2003. 191 p.
8. Metaphor. Lexico Online Dictionary. URL : <https://www.lexico.com/definition/metaphor> (data zvernennja: 05.11.2021)
9. Metaphor. Marriam-Webster's Online Dictionary. Marriam Webster, Inc. URL : <https://www.merriamwebster.com/dictionary/metaphor> (data zvernennja: 03.12.2021)
10. Newmark P. A Textbook of Translation. Harlow : Pearson Education Limited, 2008. 292 p.
11. Perloff M. The Dynamics of Political Communication: Media and Politics in a Digital Age. London and New York : Routledge, 2014. 489 p.
12. President Fr. D. Roosevelt's First Inaugural Address. The Miller Center. 1933, Mar. 4. URL : <https://millercenter.org/the-presidency/presidential-speeches/march-4-1933-first-inaugural-address> (data zvernennja: 06.12.2021)
13. President Fr. D. Roosevelt's Second Inaugural Address. The Miller Center. 1937, Jan. 20. URL : <https://millercenter.org/the-presidency/presidential-speeches/january-20-1937-second-inaugural-address> (data zvernennja: 03.12.2021)
14. President Fr. D. Roosevelt's Third Inaugural Address. The Miller Center. 1941, Jan. 20. URL : <https://millercenter.org/the-presidency/presidential-speeches/january-20-1941-third-inaugural-address> (data zvernennja: 07.12.2021)
15. Roosevelt Fr. D. "State of the Union (Four Freedoms)". The Miller Center. 1941, Jan. 6. URL : <https://millercenter.org/the-presidency/presidential-speeches/january-6-1941-state-union-four-freedoms> (data zvernennja: 07.12.2021)
16. Roosevelt Fr. D. Address to Congress Requesting a Declaration of War. The Miller Center. 1941, Dec. 8. URL : <https://millercenter.org/the-presidency/presidential-speeches/december-8-1941-address-congress-requesting-declaration-war#dp-expandable-text> (data zvernennja: 08.12.2021)
17. Roosevelt Fr. D. Democratic Convention Acceptance Speech. Franklin D. Roosevelt Presidential Library and Museum. 1932, Jul. 2. URL : <https://www.fdrlibrary.org/dnc-curriculum-hub> (data zvernennja: 07.12.2021)
18. Roosevelt Fr. D. Fireside Chat 1: On the Banking Crisis. The Miller Center. 1933, Mar. 12. URL : <https://millercenter.org/the-presidency/presidential-speeches/march-12-1933-fireside-chat-1-banking-crisis> (data zvernennja: 10.12.2021)
19. Roosevelt Fr. D. Fireside Chat 27: On the Tehran and Cairo Conferences (Christmas Eve Address). The Miller Center. 1943, Dec. 24. URL : <https://millercenter.org/the-presidency/presidential-speeches/december-24-1943-fireside-chat-27-tehran-and-cairo-conferences> (data zvernennja: 10.12.2021)
20. Roosevelt Fr. D. Fireside Chat 9: On "Court-Packing". The Miller Center. 1937, Mar. 9. URL : <https://millercenter.org/the-presidency/presidential-speeches/march-9-1937-fireside-chat-9-court-packing> (data zvernennja: 07.12.2021)
21. Roosevelt Fr. D. Speech Upon Signing the Social Security Act. American Rhetoric. Online Speech Bank. 1935, Aug. 14. URL : <https://www.americanrhetoric.com/speeches/fdrsocalsecurityact.htm> (data zvernennja: 06.12.2021)
22. Roosevelt. Fr. D. Speech at Madison Square Garden. The Miller Center. 1936, Oct. 8. URL : <https://millercenter.org/the-presidency/presidential-speeches/october-31-1936-speech-madison-square-garden> (data zvernennja: 08.12.2021)
23. The Miller Center. University of Virginia. URL : <https://millercenter.org/> (data zvernennja: 05.12.2021)